

І.В. Кондратюк, Національний банк України

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ РОЗРОБКИ НОВОГО КЕРІВНИЦТВА З ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ

Міжнародний валютний фонд почав працювати над шостим виданням Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції (п'яте видання датується 1993 р.). На офіційному сайті Міжнародного валютного фонду вже є попередній варіант Керівництва, який ще буде змінюватись до кінця 2008 року у зв'язку з врахуванням пропозицій країн світу. Очікується, що допрацьоване Керівництво буде розміщене на сайті Міжнародного валютного фонду не пізніше 2009 року. Передумовами перевидання Керівництва стали: глобалізація економік країн світу, зміна міжнародного економічного і фінансового навколишнього середовища, нові тенденції розвитку країн, а саме: нові фінансові інструменти, нові форми взаємовідносин резидент-нерезидент, створення монетарних, економічних, торговельних, митних товариств, прагнення досягти узгодженості з іншими економічними рахунками, особливо з національними рахунками.

Керівництво складається з 14 розділів та 9 додатків. Розділи 1-2 – це введення та короткий перегляд структури, розділ 3 – принципи бухгалтерського обліку, розділ 4 – поняття економічної території, одиниці, секторів, резидентності; розділ 5 – активи і зобов'язання, розділ 6 – категорії, розділ 7 – міжнародна інвестиційна позиція, розділ 8 – фінансовий рахунок, розділ 9 – інші зміни у активах і зобов'язаннях, розділ 10 – рахунок товарів та послуг, розділ 11 – рахунок первинного доходу, 12 – рахунок вторинного доходу, розділ 13 – рахунок капіталу, розділ 14 – проблеми аналізу платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції; додаток 1 – операції виняткового фінансування, додаток 2 – реструктуризація боргу, додаток 3 – регіональні угоди; валютні, економічні союзи та ін., додаток 4 – статистика діяльності мультинаціональних підприємств, 5 – грошові перекази, 6а, б, с – прямі інвестиції, фінансовий лізинг, страхування, пенсійні фонди, стандартні гарантії, додаток 7 – система національних розрахунків, додаток 8 – загальні зміни в порівнянні з п'ятим виданням, додаток 9 – стандартні компоненти та інші елементи. Компоненти платіжного балансу поділяються на стандартні (мають бути внесені), меморандум-інформаційні (обов'язкові, але на підсумок не впливають) та додаткові компоненти (додаткова інформація, яку країна може надавати за бажанням).

Якщо розглядати зміни на даному етапі, то змінилася назва Керівництва та визначення платіжного балансу – операції між резидентами та нерезидентами за визначений термін за принципом резидентності. Резидентність визначається переважно наявністю економічного інтересу на території країни. Також можна простежити зміни щодо поточного рахунку платіжного балансу. З статті “Товари” статтю “Ремонт товару” перенесено до

статті “Послуги”, також у статті “Товари” з’явилася інформаційна компонента “реекспорт”. Також до статті “Послуги” внесли нову статтю “Поштові та кур’єрські послуги”. В статті “Подорожі” виокремили лікування, проживання в готелі, транспорт, харчування. Телекомунікаційні, комп’ютерні та інформаційні послуги об’єднали в одну статтю. До статті “Будівельні послуги” включили будівництво за кордоном і будівництво в країні. Об’єднали страхові послуги з пенсійним забезпеченням в одну статтю. З’явилась нова стаття “Плата за використання інтелектуальної власності”. Статтю “Урядові послуги” змінили на “Урядові товари та послуги”. Доходи в поточному рахунку поділяють на статтю “Первинний дохід”, яка на пряму пов’язана з фінансовим рахунком, та “Інший первинний дохід”, яка включає податки на виробництво, субсидії на виробництво, ренту. Стаття “Вторинний дохід” включає поточні трансферти, основні зміни в даній статті відбулися щодо персонального трансферту (не тільки грошові перекази працюючих, але й всі перекази між резидентом і нерезидентом від домогосподарства однієї країни до домогосподарства іншої країни). Також відбулися деякі зміни у фінансовому рахунку.

Можна сказати, що вже на цьому етапі Міжнародним валютним фондом проведена велика робота з розробки нового Керівництва, і, сподіваємось, що вже в 2010 році країни будуть складати звіт за ним.

Кондратюк, І.В. Міжнародний валютний фонд на завершальному етапі розробки керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції [Текст] / І.В. Кондратюк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – Т. 1. – С. 45-47.